

Lobota

Uredništvo in upravništvo Kranj, Bleiweisova 7 — Čekovni račun št. 17.497 — Rokopisi se ne vračajo.
Izhaja vsako soboto — Naročnina mesečno Din 4.—, četrletno Din 12.—, polletno Din 25.—, celoletno Din 45.— — Inserati po tarifi

Leto I.

Kranj, 21. avgusta 1937

Štev. 3.

Vsaka diktatura obeta blagostanje in pomirjenje, prinaša pa brezobzirno silo in napolnjenje ječe.

T. G. Masaryk

Oborožena sila ne more služiti kot nadomestek splošne sigurnosti, katera sloni na medsebojnem zaupanju in spoštovanju mednarodnih pravic, pravil in reda.

Drž. tajnik Cordell Hull

Peter Scott

Pred leti je kupil v najbolj revnem predelu Anglije mož z imenom Peter Scott staro, opustošeno tovarniško poslopje. V njem je uredil vsakovrstne delavnice za brezposelne delavce in obubožane obrtnike ter njih pomočnike. V teh delavnicah izdeluje vsak posameznik stvari, v katerih je najbolj izurjen in jih zamenjuje — po kolektivno določeni lastni ceni — z izdelki svojih tovarišev. Vse ostalo, kar se ne rabi za lastno gospodarstvo, pa se ravnatoko zamenja za živež in najobhodnejše življenske potrebščine.

Povprečna starost teh ljudi je štirideset let. Gre torej za ljudi, ki pri današnjem položaju na delovnem trgu nimajo več izgleda na katerokoli stalno zaposlitev v tovarnah ali v obrti. Pred seboj imamo moža, ki so brez lastne krivde in vsled denarne stiske mogotcev kot izučeni delavci in obrtniki izločeni iz ustvarjajočega gospodarstva. Ne upošteva se jih več pri splošni oddaji dela ter so s tem fakorekoč odrezani od sveta. Te od neposredne ljudske skupnosti, namreč od dela, izključene žrte krize so se morale vrniti v že kdaj preživeto dobo menjave dobrin, ker ne morejo prodajati več edinega kar imajo, namreč svoje lastne — delovne sile.

Petra Scotta človekoljubno delo, omogočitev ustanovitve take naselbine, pa meče med drugimi občutki tudi čudno luč na naše razmere. Kajti človeška družba je s tem v principu priznala izobčenje mnogih, mnogih tisočev delovnih in zmognih ljudi iz splošne ljudske skupnosti vsled nemogoče delitve dela, diktirane od ljudi, katerih edini bog je — prilagoden vsem veram in vsem svetovnim nazorom — lasten žep in polna bisaga.

Na vsak način se mora tem ljudem pomagati. Toda delitev pravice se ne sme zakriti z ljudomilo dobrotlostjo, ampak zadnji čas je že, da se enkrat jasno in odkrito pove, kdo je to žalostno stanje zakrivil.

Tudi mi imamo naše Petre Scotte. S to razliko, da naši zahtevajo še visoko najemnino za njihova razpadajoča tovarniška poslopja. Toda ti niso najslabši, majhen konec človekoljubnosti se jih vendarle še drži. Težjo vest imajo oni, ki neozirajo se na množico uničenih eksistenc iztegujejo grablježljive roke po vseh gospodarskih panogah našega malega človeka ter ga silijo, da se jim brezpogojno umakne, jim prepusti v eksploatacijo svoje obrt in svoje delo in izgine iz človeške družbe: med brezdomce in brezposelne. Toda tudi tem se še upiramo, z večjo ali manjšo srečo. Največje gorje — katero še žal z leti vedno progresivno narašča — pa povzročajo velike tovarne, večina last inozemske gospode, ki jemljejo v delo mlade in močne sile našega podeželja, jih s časom izmozgavajo, pogledjte samo upadle obraze naših delavk in delavcev, ter jih potem onemoglo in brez zaščite vržejo na cesto: zakaj bi jih ne, ko je pa toliko svežega in spočitega materijala na razpolago, ki prosi in moleduje za delo. Zadnji čas je, da se vsi odgovorni faktorji zganejo in zahtevajo od vseh tovarn, katerih lastniki ali gospodarji so inozemci, garancijo, — toda ne na papirju ali v praznih besedah — da bodo skrbele za vse v njihovih tovarnah obnemogle delavce ter brezposelne in njihove rodbine, sicer se utegne zgoditi, da li osrečitelji našega ljudstva v kaki lepi mesečni noči „spokajo“ in neso svoj

Balkanski pakt in Bolgarija

Balkan je veljal do nedavno v Evropi za najnevarnejše vojno ognjišče. Toda kmalu po svetovni vojni je nastopilo tu skoraj popolno pomirjenje, tako se danes že smatra Balkan upravičeno za najbolj siguren in najbolj miroljuben del Evrope; glavno zaslugu ima tu balkanski pakt, katerega so sklenile Jugoslavija, Rumunija, Turčija in Grčija. Edina balkanska država, ki k tej zvezi ni pristopila, je Bolgarija. Toda tudi Bolgarija ne pomeni več vojne nevarnosti, odkar je sklenila z našo državo prijateljsko zvezo, s katero so bila likvidirana vsa dokaj številna nesoglasja, izvirajoča iz druge balkanske in iz svetovne vojne. Manj znano je, da se je tudi razmerje med Bolgarijo in Rumunijo vidno poboljšalo. Podlaga tega sporazuma so skupni interesi v dardanelskih ožinah. Pomorska trgovina Rumunije kakor Bolgarije je navezana na Črno morje: zato je v interesu obeh, da sovjetska Rusija ne postane stalna in edina gospodarica tega morja in da ostane dardanelski prehod odprt ladjam vseh držav. S Turčijo se Bolgarija razume dobro še izza svetovne vojne, saj sta se bojevali ramo ob ramo na strani centralnih držav. Ostane samo še Grčija. Pred kratkim je priredila grško-bolgarska liga v Atenah izlet vodečih politikov in intelektualcev v Sofijo in pri sprejemu so bile izmenjane najpristrčnejše, iskrene besede.

Resničnih nasprotij med državami balkanskega pakta in Bolgarijo torej ni, obstojajo pa idejni vzroki, ki branijo Bolgariji pristop k balkanski antanti. Bolgarija noče formalno priznati novih povojnih meja in se hoče iznebiti obveznosti nevijskega miru, tičočih se

njene razorožitve. Radi tega ne pristopi Bolgarija k balkanski zvezi, ampak sklepa le z vsako sosedo posebej prijateljske pogodbe.

Poloficijelno pa je Bolgarija ravno zadnje čase določila tri pogoje za sodelovanje pri balkanskem paktu. Prvič naj se ne zahteva izrečne garancije sedanjih meja, ker so iste že s Kellogovim paktom in od Društva narodov zasigurane. Ta točka najbrže ne bo zadela na odpor, ker je Bolgarija majhna dežela in se baš radi tega dejstva ne bo vztrajalo na tem predpogoju. Poleg tega se zanašajo vse štiri balkanske države na kolektivno sigurnost. Drugič zahteva Bolgarija popolno enakopravnost in s tem razveljavljenje vseh razorožitvenih določil nevijskega miru. Tudi na to bodo pristale države balkanskega pakta brez nadaljnega v glavnem radi tega, ker obstojajo ta določila že davno samo na papirju. Tretjič zahteva Bolgarija izgraditev železniških zvez z Rumunijo in Grčijo, postavitev mostu čez Donavo v Rumunijo in prosto pristanišče v Egejskem morju. Tretja točka je, ki dela težave. Grčija je tista, ki noče priznati niti direktnih zvez z Egejskim morjem, še manj pa odstopiti Bolgariji istotam prosto pristanišče, kljub temu da bi kot tranzitna dežela samo pridobila, ker bi s tem prošim pristaniščem pritegnila velik del bolgarske pomorske trgovine iz Črnega morja v Egejsko morje. Te gospodarske ugodnosti bi morale odstraniti vse strateške pomisleke, kateri pa igrajo pri Grčiji še vedno odločilno vlogo. Iz istega vzroka tudi Rumuniji ne diši graditev donavskega mostu do Bolgarije češ da bi morala prevzeti na-se

prevelike finančne obveznosti in da jo že donavska zveza z Jugoslavijo preveč stane. Toda problem vseh teh, več ali manj finančnih vprašanj, obstoja v samo začasno utemeljeni prognozi, da bi z otvoritvijo bolgarskega trga trpelo gospodarstvo sosednih držav.

Ostane samo še vprašanje: zakaj je Bolgarija pripravljena odpovedati se revizionizmu in zakaj ne vztraja, kakor na primer Madžarska, nepopustljivo na starem sovražnem stališču nasproti vsem dedičem Avstro-ogrške monarhije? Odgovor je za Bolgarijo lahek. Bolgarija je ena gospodarsko najbolj solidnih držav. Bolgarski narod je narod srednjega kmeta. V Bolgariji ni mase brezdomovinskih kmečkih delavcev kakor na Madžarskem, kjer slednji zaslopolajo upravičeno vedno nepomirljivejša stališča nasproti veleposesnikom in s tem povzročajo, da se to trenje stalno povečava. Bolgarski kmet je mnogo na boljšem in notranji mir mnogo sigurnejši. Iz tega se vidi, da je pravična razdelitev zemlje eden glavnih predpogojev notranjega miru in da je vprašanje razdelitve zemlje ogromnega pomena za splošen mir sveta.

Kakor smo iz prejšnjega videli, pač ne obstojajo nepremostljivi vzroki za pristop Bolgarije k balkanski zvezi. Da se to še vedno ni zgodilo, so vzrok velesile, ki izigravajo kakor vedno manjše države drugo proti drugi — v skrbeh za ravnotežje sveta — v resnici pa v strahu, da bi se po pritegnitvi Bolgarije k Balkanski antanti ne pojavila na Balkanu nova velesila — odločujoča enakopravno v vseh evropskih vprašanjih — zveza balkanskih držav.

Novi zakon o zadrugah

Novi zadrugni zakon obravnava snov, ki ima že svojo izgrajeno ideologijo, to je splošno vedo o zadrugništvu, katero je postalo važen gospodarski in socialni faktor v vseh naprednih državah. To gibanje je vzkliklo med angleškim delavstvom, katero je bilo vsled nizkih plač in splošne druginje življenskih potrebščin prisiljeno, da si išče samopomoči, ki jo je v zadrugarstvu našlo. Medtem ko se je v začetku širilo zadrugništvo samo med delavstvom, je isto pozneje zavzelo vse sloje, od kmetov do najvišjih družabnih plasti. Čeprav naše zadrugarstvo še ni razvito kakor bi želeli, se vseeno nahaja danes v naši državi čez 8000 zadrug z okoli tridesetimi zadrugnimi zvezami, katere razpolagajo s kapitalom preko dveh in pol milijard dinarjev. Od te vsote tvori 500 milijonov lastni kapital, dve milijardi dinarjev pa znašajo vloge.

Glavni namen in glavna naloga zadrugništva je ukinitje posredništva in posredniškega ali trgovskega do-

blagoslov v kako drugo „obljubljeno“ deželo.

Še je čas in prilika, da se zasiguramo. Odgovornost javnih činiteljev je velikanska, zato poklicani, ne ozirajte se na levo in desno, ne glede na tako spoštovane gospode delničarje, upravne svetnike, direktorje in inozemske protektorje, storite svojo sveto dolžnost: zahtevajte samo to, kar nam gre in pomislite: če jim ne bi neslo, nas ne bi osrečevali!

bička med tistimi, ki dobrine proizvajajo in tistimi, ki jih porabljajo. Zato se zadrug ravnatoko lahko poslužujejo i trgovci i industrijalci.

Vlada se

Roda Roda

Mi starejši ljudje smo to še doživeli, mladim pa bo zvenelo kakor pravljica: Pred nekaj leti se je dalo podvzeti manjša potovanja kar brez potnega lista — od Besančona recimo preko sueškega kanala v Tokio in od tu preko Nove Zelandije, Chikago nazaj do Strazišča pri Kranju. Še več: Izselil si se lahko v Berlin, London, New-York, Kapstadt, zopet brez potnega lista, vzel si lahko denarja s seboj, kolikor si ga skupaj spravil, in ko si dospel na cilj, si se lahko lotil kateregakoli posla, lirike ali trgovine — in nihče se ni brigal zate; kvečjemu če si načel kako težko blagajno: potem so oblasti krivca zašile in ga po odsluženih kazni postavile čez mejo.

Če si bil slikar, si svoje travnike lahko pobarval modro, večerno zarjo zeleno — in nisi bil nikomur odgovoren kakor duhu, ki je prebival v tebi. Z molitvijo si smel ozdravljati in v prostih urah dežnike popravljati, bele miši gojiti ali deliti lekcije v Jiu-Jitsu; skratka, sedem, osem poklicev si smel istočasno izvrševati in medtem brati inozemske časopise ter izpovedati lastne ali tuje nazore.

S srce poživajočim neredom je adijo — za vedno. Od vojne sem so

Naloga zadrug je torej izključenje posredništva iz gospodarstva. Toda če hočejo zadruge dosledno izvrševati to nalogo, potem morajo paziti, da prav v nobenem slučaju same ne postanejo posredniki. Kajti če bi se to zgodilo, potem se na stvari ne bi ničesar izpremenilo, ali kvečjemu

namreč tri kulturne dobrine, ki so do tedaj tvorile le folkloristične posebnosti, zasedle dobro polovico sveta; turški bakšiš, pruski militarizem in ruska policija.

Sedaj imamo italijansko solato: včasih je sijalo sonce, ali je deževalo, ali snežilo; sedaj: se pa vlada.

Vlada se. Pogoji pa, pod katerimi se ta naravni dogodek vrši, še niso popolnoma preiskani. Dež se da z majhno verjetnostjo napovedati; ukrepi države pa ne. Predpogoji teh se zde ravno nasprotni onim, ki se tičejo atmosferilij; dež pride radi nizkega barometričnega pritiska, vladanje pa radi visakega.

Visoki pritisek, ki je včasih težil caristično Rusijo, se je preselil v Srednjo Evropo.

Vlada se dan in noč, često iz jasnega neba. Vlada se umetnost, mesarijo, paroplovbo in pogrebne zavode. Naenkrat je dodatek margarine k zobni pasti prepovedan, ali poraba vrvi iz konoplje v geometriji.

Včasih so padavine tako mogočne, da si noben pes ne upa na cesto brez nagobčnika in da se najobčutnejše lahko prehladiš, če odpreš usta samo za najmanjše odprtino.

Vlada se v potokih, v kosmih, vedno naprej. Prokleta klima...

oblika. Do te spremembe pa zadruharstvo nima nobene pravice, ker je njegova moralna dolžnost in glavni razlog obstoja izključenje posredništva.

Do sedaj je obstojalo v naši državi glede zadruharstva šest pravnih področij in 18 različnih zakonov in zakonskih predpisov. Novi zakon predvideva gotovo razdelitev zadruharstva pa samo kreditnim zadrugam ožji delokrog in izključuje, da bi se kreditne zadruge in njihove zveze mogle baviti z blagovno trgovino, razen v slučaju lastnih potreb.

Zadruharstvu ostane popolna samouprava. Država vrši sicer nadzorstvo nad poslovanjem zadruharstva, toda upravna oblast nima nobenega direktnega vpliva pri teh ustanovah. Kjer se najdejo nepravilnosti, tam odloča pristojno sodišče. Novost zakona je, da se morajo poročila zadrugharjev v celoti prečitati na občnem zboru pred odobritvijo letnih računov ter ima v slučaju

kakih resnih diferenc stalno odločati pristojno sodišče.

Upelje se tudi obvezna revizija vseh zadrug in njihovih zvez. Vsaka zadruha mora biti članica ene zadrugharne zveze, katera ima pravico do revizije, a revizijske zveze morajo biti včlanjene v Glavni zadrugharne zvezi. Pregled vsake zadruge se mora izvršiti najmanj enkrat v dveh letih, zadrugharne zveze pa vsako leto.

Predvideva se ustanovitev Zadrugharne banke, za katero bo osiguran pri Privilegirani agrarni banki fond, ki se bo sestajal iz 2% čistega dobička Državne hipotekarne banke in Poštne hranilnice in iz 10% čistega dobička Državne razredne loterije, poleg tega pa se bodo stekale v ta fond vse kazni, izrečene po zakonu o zadrugah in ves čist dobiček Zadrugharne banke. Celokupna višina tega fonda bi znašala po računih za leto 1936. štiri milijone dinarjev, kar vse bi se porabilo v korist zadruharstva.

Letoviško mesto Kranj

Kranj je proglašen letoviškim mestom, kar mu po krasni legi in prirodni lepoti okolice tudi pripada. Toda ta privilegij po izjavi merodajnih faktorjev drugo leto ugasne, če do takrat ne sezidamo kopalnice. Tujcev je, posebno letos, bore malo in še ti se držijo v Kranju le kratek čas. Ko nas in naše vzgledne tujsko-prometne naprave do dobra ogledajo, primejo zopet kovčke in jo mahnejo drugam — na odih. Vzroki so najrazličnejši, naštetih hočemo le najglavnejše in tiste, ki padajo najbolj v oči.

Hoteli, gostilne in sploh javni lokali še kar odgovarjajo, toda kaj pomaga to, če se gost v največji vročini niti umiti ne more, da ne omenimo pomanjkanja vode v diskretnije svrhe... Vodovodno vprašanje še vedno visi, toda za letos je dež rešil odgovorne faktorje večjih silnosti: pa je le koristno, če so občinski očetje na dobri nogi s svetlim Florjanom, kajti če bi liberalci regirali, bi bilo gotovo slabše.

Kopalniško vprašanje je bilo toliko pretresano, da se je podrla tista nagusna baraka ob koncu Starega drevoreda. Pustili so nam samo še stebre iz Akropole, ki naj tujcu pričajo, da smo v Kranju imeli enkrat kopalnišče in da smo torej vseeno času primerno s kulturo polizani. Kokriško kopalnišče pa smo izravnali z zemljo. Kak radoveden tujec pa bi včasih rad vedel, kje se mi kopljemo in zato prav radi sprašujejo lake stvari. Nedavno je vprašal eden takih radovednežev: Kje pa imate kopalnišče? Toda brihtna kranjska glava se hitro znajde: V Višnji gori! Samo tujec ne odneha kar tako: Kje pa se gre do tja? Sedaj je seveda že treba točnejšega odgovora. Po kratki razlagi se ta preklicani gost še ne zadovolji: Torej Kranjci sploh nimate ničesar? O ja, polža na občini, kate-rega so nam Višnjegorčani pred kratkim odstopili!

Izprehode imamo najlepše, kar si jih moremo misliti. Ampak v kakšnem stanju so! Oglejmo si samo Stari drevored. Najbližji in obenem najlepši izprehod. Pota pa zanemarjena do skrajnosti. Kmalu bo vse trava zarasla. Pomedeno že ni bilo najbrže od zadnjih občinskih volitev, čeprav Struževčani še ne volijo v Kranju ali pa: ravno radi tega. Najobupnejša pa je spodnja pot. Prvi del pod vodo običajno, ne da bi se skrbelo, da se ta nedostatek odpravi, sredi in konec pa preraščena in razbita, da je groza. Udrti kamni, luknja pri luknji, ograje na pol podrte, žice potrgane, pot razruvana in zapuščena, kakor ciganska sirota... Sam angel, varuh mora spremljati vsakogar, da pride zdrav in cel preko teh žičnih ovir. Z malo dobre volje in majhnimi stroški bi se dalo to vse prav lepo popraviti. Svetujemo občinski upravi, da si te razvaline kakega lepega jutra komisijsko ogleda.

Hišni posestniki, trgovci in obrtniki se trudijo, da po svojih finančnih zmoglostih stalno lepšujejo hiše in izložebe. Ampak kaj to pomaga, če ni režu na cesti in trotoarjih. Večina ljudi še hoditi ne zna. Biciklisti na trotoarju niso v Kranju nobena redkost, često

pa se zgodi, da zasede kak fin avto kar polovico pločnika: ti uboga para brez avtomobila, pa hajd v blato. Odprt izpuh je najbrže v mestu vsem motornim vozilom predpisan. Dirke so na Ljubelju običajno enkrat na leto, pri nas pa lahko postržemo s to senzacijo vsak dan z najraznovrstnejšim programom, od navadnih biciklov preko motorjev vseh kategorij do najluzsuznejših avtomobilov. Nesreči ni bogve koliko, če se pa sem in tja kdo potolče ali pobije, pa tudi ni tako hudo: plebejcev je na pretek! Stražnike imamo vsega skupaj 4, reci in piši štiri! Vsi so tako prezaposleni, da jim pri najbolj volji ni mogoče nadzorovati vsega. Običajno se jih sreča z aktovko pod pazduho ali pa s šopom listin v roki, katere morajo raznašati po obširnem teritoriju Velikega Kranja. Kako naj vrše še obenem odgovorno varnostno in rediteljsko službo? Ze pred komasacijo je bilo po mestnemu statutu določenih šest — če ne osem — stražnikov, po srečno izpeljani priključitvi pa rabimo zopet samo štiri, saj so ti sijajno plačani, bi reklo Abracadabra!

Poglavje zase pa tvorijo naše „telegrafske štange“, ki predstavljajo že veliko zgodovinsko vrednost. Leta 1917 so nam jih postavili rajhovci. Srečo imamo, da se kdo od listih ljudi ne vrne nazaj v Kranj, sicer bi takoj poročal v svojo junaško domovino: naša kultura v Kranju še vedno „stoji“ in če jih mi ne bi listega usodnega leta potegnili „aus der Sch...“, bi ti ljudje danes ne poznali niti telefona, niti telegrafa, niti „štang“! Pred leti je inteligentni šofer tovornega avtomobila poskušal podreti na Glavnem trgu ta naš ponos, toda ni se mu posrečilo: kako naj bi torej it. poštna direkcija zmogla to, češar težek tovorni avtomobil z inteligentnim šoferjem ved, ne premore.

Najslabše se pa domačin počuti, če ga kdo povpraša za ljudsko šolo. Kdorkoli ima le malo častnega čuta, ta se je ne upa pokazati. Toda sedaj nam je pri takem vprašanju že lažje, ker vsakogar lahko peljemo na novo stavbišče in mu opišemo bodočo veličastnost šolskega poslopja. Samo če ti ta človek le ni preveč radoveden, pa te naprej pobara: kam pa tačas hodijo vaši otroci v šolo? No, če si kaj brihten in če si se iz tega sestavka že kaj naučil, po tem odgovori kar mirno: v Višjo goro!

Se nadaljuje po potrebi.

Vse inserente, dopisnike in organizacije naprošamo, da oddajajo vsa naročila in obvestila le direktno v naši pisarni: Uprava „Sobote“ Kranj, Bleiweisova ul. 7.

Stalne dopisnike iščemo po vseh krajih kranjske okolice in po vseh večjih gorenjskih, vaseh trgih in mestih. Predpogoj: objektivnost, nestranskarstvo in v glavnem čut za socialne potrebe ljudstva. Ponudbe s pogoji, zahtevki in priporočili poštenih ljudi na upravo „Sobote“, Kranj, Bleiweisova 7.

TEDENSKE VESTI

† Karla Luznarjeva

Pretekli petek smo že po zaključku lista prejeli žalostno vest o težki nesreči gospe Luznarjeve. Okrog pol osme ure zvečer, ko se je gospa v spremstvu soproga vračala s svojega običajnega večernega izprehoda, jo je na državni cesti pod gostilno „pri Kroni“ zadel avto nekega Nürnberžana in jo vrgel v jarek ob cesti. Težko poškodovano gospo so nemudoma prepeljali v rešilnim avtom v ljublj. bolnico, žalobog pa je okrog polnoči vsled hudih notranjih krvavitev podlegla. Truplo pokojnice so v soboto zvečer prepeljali v Kranj, kjer jo je pred hišo žalosti sprejelo poleg njenih domačih mnogobrojno ljudi in jo v pretresljivem molku pozdravilo ob njenem zadnjem prihodu v domačo hišo. Še številnejše spremstvo iz Kranja, Primskovega in bližnje okolice je na njeni zadnji poti v ponedeljek pokazalo vse spoštovanje do plemenite žene, ki ga je uživala vsepovsod in v polni meri zaslužila. Njeno blago srce je bilo vedno odprto trpinom in revežem in kadar je njena desnica delila, ni nikdar zato vedela levica. — Pokojna gospa je izšla iz stare kranjske rodbine Pleiweis-Sajovičeve, kjer je bila deležna vzgoje v pravem narodnem duhu in tej vzgoji je pokojnica ostala zvesta vse življenje! V mlajši dobi se je mnogo udeleževala aktivno v raznih narodnih in karitativnih društvih, ki pa jih ni pozabila tudi kasneje. Ave anima candida! Globoko užalostnemu soprogu in ostalim sorodnikom naše iskreno sožalje.

V nedeljo ob 9. uri dopoldne se vrši v restavraciji „Semen“ zadrugharno zborovanje, katero priredi Zveza gospodarskih zadrug za Jugoslavijo in kate-rega se udeležijo tudi predavatelj iz Ljubljane. Predmet razprave je ustanovitev kmečko-delavske zadruge za cel kranjski okraj.

Šolska stavba za pokopališčem lepo in vidno napreduje, tako da bo — če vreme le preveč ne nagaja — do zime pod streho. Velik del terena je že izkapan ter svetujemo vsakomur, da si vsa ta interesantna dela po možnosti tudi od bližje ogleda.

Preložitev gaštejskega klanca gre kar dobro naprej, le radi obstoječe nevarnosti udiranja so morali evakuirati zadnjo hišo na vrhu prvotnih stopenic. Sploh bo treba v tem oziru precej previdnosti, ker obstoja tudi možnost, da se začne i materijal, naložen ob cesti, kakor tudi oni nad železniško progo, vsled kakih večjih naravnih motenj, premikati, da se prepreči pravočasno kaka nesreča.

Kranjsko glasbeno društvo sporoča vsem podpornim članom ter cenj. občinstvu, da priredi v nedeljo 22. avgusta vrtno veselico s koncertom na vrtu g. Grajzarja na Primskovem. Vsi vljudno vabljeni.

Krajevni odbor udruženja vojnih invalidov v Kranju se vsem darovalcem in obiskovalcem, kateri so nam količkej pomagali k prireditvi naše veselice najiskrenejše zahvaljuje, ker je bil čist dohodek namenjen najbolj bednim vojnim žrtvam.

Stražišče

To nedeljo pa vsi na tombolo v prijazno Stražišče. Agilni gasilci prirede namreč ob dveh pop. na Pantah veliko tombolo s krasnimi dobitki. Z dvema dinarjema in z malo sreče zadeneš lahko lepo, kompletno spalno opravilo, če imaš pa smolo, se boš pa moral zadovoljiti z biciklom ali enim mnogobrojnih glavnih daril, sicer pa te počaka še vedno nad 500 drugih dragocenih dobitkov. Po tomboli domača zabava. Torej v nedeljo vse v Stražišče!

Primskovo

Gasilsko slavlje na Primskovem. Vrla gasilska četa na Primskovem je praznovala letos petnajstletnico svojega obstoja. Praznovanje svojega jubileja je združila z blagoslovitvijo nove motorne brigadne. Za dan, na kateri naj se vse to obavi, so zbrali primskovski gasilci Veliki šmarn, to je dan, ko praznuje vas svoje vaško

žegnanje. Ob napovedani uri se je zbrala skoraj cela vas s številnimi gosti in zastopniki gasilcev iz cele okolice pred lepo okrašenim gasilskim domom. Vsa vas je bila v jugoslovanskih zastavah. Tu se je uvrstilo občinstvo v mogočno povorko. S kranjsko godbo na čelu podala se je povorka v domačo cerkev k slovesnim petim litanijam. Iz cerkve so šli udeleženci zopet v povorki pred gasilski dom. Načelnik gasilske čete g. Sajovic Franc je otvoril proslavo in pozdravil goste in domačine, v prvi vrsti kumico gospo Božič Slavko, soprogo domačega tovarnarja in gospoda Adolfa Praha, tovarnarja, ki ga je zastopal v odsotnosti njegov brat g. Vladislav. Domači pevski zbor je zapel primerno pesem. Nato je opravil obrede blagoslovljenja č. g. Peček ob asistenci č. g. Jemca. Pokrovitelja, šolskega upravitelja v p.g. Luznar Franca je zastopal g. Košnik Ivan, direktor gimn. v p. in primskovski rojak. Spomin soproge g. Luznarja, ki je ležala na mrtvaškem odru, počastili so navzoči z enominutnim molkom. Slavnostni govornik g. Košnik je podal v polurnem govoru o zadrugharnem gibanju. Podčrtal je, da so le naše zadrugharne gospodarske in kulturne organizacije omogočile našim ljudem, da so mogli kolikor toliko preboleti udarce hude krize. Zadruharstvo je nositelj demokratskih načel. Le v deželah, kjer je zadruharstvo svobodno, vlada prava demokracija. Zadruharstvo vzgaja in usposablja narode, da si vzamejo svoje posle v lastne roke, za to je pa tudi zadruharstvo popolnoma nestranskarstvo. Zadnji govornik zastopnik župe g. Likozar je zaključil svoj govor z udanosno izjavo in vzklikom Nj. Velič. Kralju Petru II., na kar je godba zaigrala državno himno. Celo slavlje je bilo mogočen izraz velike življenjske sile naših vrljih Primskovljanov. Bilo je pa tudi ob enem impozantna manifestacija pokrovitelju prireditve g. Luznarju Francu, ki je kot učitelj in šolski upravitelj služboval 35 let v vasi. Na vsak korak in od vsakega domačina si imel priliko slišati, da so vsi uspehi in ves napredek na Primskovem njegovo delo. Gasilska četa na Primskovem ima lepo urejen dom. Dom je opremljen z vsem potrebnim orodjem. Premoženje čete znaša 200.000 dinarjev. V gasilskem domu je urejen ličen gledališki oder, v njem se nahaja knjižnica, v njem se zbira prosvetni odsek, v domu imajo domači pevci svoje vaje. V 15 letih se je razvila gasilska četa v močno kulturno društvo, v katerem se nahajajo vsi potrebni odseki. Vse domače moči so združene v enem društvu pod enotnim vodstvom. Od ustanovitve čete ji stoji na čelu g. Sajovic Franc iz Gorenj. V delu ga najpožrtvovalneje podpirajo njegovi tovariši. Med njimi vlada popolno zupanje. Osebnosti ne poznajo. Edini smoter jim je delo in začrtani cilji. Vrlji Primskovljani le tako naprej! V slogi je moč!

Tudi mi smo bili komasirani, toda škropilni avtomobil tega še ne ve, ker pripelje običajno le do sredine Kokriškega mostu, potem se pa ponosno obrne. Mislimo, da imamo pravico zahtevati — ker plačujemo iste doklade kakor gosпода iz mesta — da se tudi nam poštopi cesta ter tako vsaj deloma uniči prah, katerega moramo vedno požirati posebno mi delavci, ki hodimo ali se vozimo utrujeni iz tovarn domov.

Bled

Pismo z Bleda. Kakor zanima Kranjce prosperiteta tekstilne industrije tako nas Blejce tujski promet. Po lanskoletni izvanredno dobri tujski seziji smo letos doživeli nepričakovano katastrofo. Sicer je predsezija obetala, da za čas glavne sezije napolnimo vsaj za dobrih 14 dni vse blejske tujsko-prometne naprave, vendar smo se v tem oziru zelo zmotili. V prvi polovici leta nas je obiskalo 10.917 gostov dočim je bilo preteklo leto v prvem polletju 11.272 gostov. Vendar razlika v nočnihh kaže še bolj porazne številke. Že do konca julija smo utrpeli milijonsko škodo vsled izpada skoraj desettisoč nočnin. Kako bode v drugi polovici bodemo sporočili ob koncu sezije, vendar kažejo že dosedanje številke za drugo polovico leta že dovolj

jasno sliko, da nimamo ničesar dobrega pričakovali, s čemer naj bi popravili izpadek prvega polletja. Vsi časopisi, med njimi tudi Vaš cenj. list resimirajo izpadek letošnjega tujskega prometa v Jugoslaviji v tem, da je kriva temu pariška razstava, lira, propadanje uradniškega stanu itd. Vendar so temu krivi tudi faktorji čisto lokalnega značaja. Pred vojno je slovel Bled tudi kot zdravilišče, kajti imeli smo na Bledu svetovno znano Rikljičovo zdravilišče, katero so pred dobrimi desetimi leti spremenili v današnje Kazino. Na staro Rikljičovo napravo nas danes spominja samo še nekaj v razpadu nahajajočih se lesenih kolib poleg Grajske kopeli in istoimenski penzion. Vse to je sedaj last Zadrugne gospodarske banke v Ljubljani. Dočim se drugje trudijo, da se take stvari izpopolnujejo, prepuščamo pri nas vse to propasti. Za zabavo željne ljudi je preskrbljeno, dočim za resne ljudi nima Bled količka, kjer bi mogel uživati človek cenam primeren čas letovanja. Radi tega se tudi tujci čimdalje bolj izogibajo Bledu in iščejo bolj primernih krajev ob periferiji Bleda kakor Radovljica, Begunjah, Dovju itd. Kdo bo rekel, kako naj se najde temu izhod. V prvi vrsti je potrebno znižanje cen, katero se pa da doseči edinele na račun znižanja obresti na hipoteke, katere so poglavitni krivec nesorazmerno visokim cenam na Bledu. — Do sedaj so izveleli iz vsega Olisist že židje, kateri imajo v hotelu Olympic svoj glavni stan in tudi kuhajo po njih verskih predpisih (rituelna kuhinja). — Drugi hotel Tourist so pred nekaj dnevi kupile šolske sestre De Notre dame iz Šmihela na Dolenjskem. Kaj nameravajo z njim, to še do danes ni znano.

Štajerci, ljubezen in carina

Da so Štajerci res brihtni ljudje, bomo videli iz naslednje, resnične in še vedno se ponavljajoče zgodbe. Po celem svetu proučavajo državniki in njihovi sodelavci, kako bi povzdignili število zakonov in pripravili ljudi do tega, da bi se čim več ter čim raje množili. Mussolini je ustanovil poseben urad za proučevanje tega vprašanja, Hitler pripravlja celo ministrstvo in najboljši strokovnjaki na tem polju mu z dneva v dan sestavljajo poročila in statistike o večanju števila porok, naši Štajerci — vsaj tisti ob jugoslovansko-avstrijski meji — pa so stvar brez premisslavljanja in študiranja rešili v splošno zadovoljstvo.

Praktično življenje, o katerem pač gospodje okoli „zelenih miz“ običajno ne vedo dosti, je namreč samo pokazalo, kako hitro so mladi ljudje pripravljene stopili v zakonski stan. Strmeli boste: hitro sklepanje zakonov na Štajerskem povzroča — carina na živino. V obmejnih krajih narašča namreč število zakonov med našimi dekleti in avstrijskimi fanti neprenehoma. Dejstvo, s katerim se je že bavila avstrijska poljedelska zbornica v Gradcu, pa tudi na Dunaju. Jedro stvari pa obstoja v tem, da dobiva večina naših deklet razmeroma veliko doto in da se ta dota izplačuje navadno — z govejo živino in konji. Na uvoz živine pa pobirajo Avstrijci visoko uvozno carino: ker pa je po avstrijskem carinskem zakonu vsaka dota oproščena carine je s tem tudi živina, katero naša dekleta prepeljejo kot doto čez mejo, prosta vsake carine. Število takih zakonov je bilo v l. 1936. osemkrat večje kakor v letu 1935. in na podlagi letošnjih podatkov lahko sklepamo, da bo letos najmanj 24 krat večje kakor lani. Carine proste živine pa je bilo leta 1936. prepeljano čez mejo 40 krat več kakor leta 1935., za letos se pa pričakuje najmanj podvojenje te številke. Ljubezen torej ne gre samo skozi želodec, ampak ona jaha tudi na hrbtu kake lepe, dobro rejene kravce čez mejo, iz Jugoslavije v Avstrijo, po kakih drugih carinskih predpisih pa zopet nazaj, iz Avstrije v Jugoslavijo.

Zahtevajte „Soboto“ v vseh javnih lokalih!

GOSPODARSTVO

Poljedelska dežela z industrijsko častihlepnostjo

„Frankfurter Zeitung“ — poleg „Berliner Tagblatt-a“ eden izmed redkih rajhovskih časopisov, ki je obdržal predhillerjanski nivoju nemške žurnalistike — je prinesla v zadnji nedeljski številki pod naslovom „Bauernland mit industriellem Ehrgeiz“ obširen članek o gospodarskih razmerah Jugoslavije. Kljub prepričanju, da je članek očitno inspiriran od gotove strani in kljub temu, da se z vsemi izvajanji ne moremo strinjati, ga prinašamo v najvažnejših izvlečkih:

Politična podlaga

V dobi, ko se je skoraj v vseh deželah sveta razvila po dolgem odmoru zopet podjetniška delavnost, pač ni treba biti presenečen nad aktivnostjo jugoslovanskega gospodarstva. Medtem pa, ko imajo skoraj vse druge evropske dežele na razpolago že preizkušen aparat in izšolan človeški material za izrabo konjunkturo, Jugoslaviji še vedno vsega tega manjka, ker se i gospodarsko i politično šele razvija. Delo političnega uedinjenja je napravilo velik napredek, ker se je obnesel modus vivendi v razmerju Hrvatov do Srbov in Slovencev. Tudi na zunanje-političnem polju je izvršilec testamenta kralja Aleksandra, princ Gregor Pavel in njegov zaupnik ministrski predsednik Stojadinovič, mogel uresničiti in izpolniti prevzete obveznosti nasproti tradicionalnim prijateljem Jugoslavije, obenem pa razširiti mednarodno sodelovanje tudi na države, ki to sodelovanje radi svetovnega miru tudi žele.

Olajšanja za kmete

Nič manj kakor 75—80% prebivalstva živi od poljedelstva, živinoreje in gozdarstva, medtem ko se od obrti in industrije preživlja le circa 12%. Pri sestavi narodnega dohodka donaja industrija sicer že 25—30%, toda 50—58% vseh dohodkov tvori še vedno poljedelstvo. Oktoberska (1936) kmečka zaščita obstoja v splošni devalvaciji dolgov za nič manj kot 50%, ob istočasnem znižanju obrestne mere, ki je večkrat presejala 10%, na povprečno 4% z 12 letno amortizacijsko dobo za ostanek dolga. Skupna vsota teh kmečkih dolgov znaša okoli 6 milijard dinarjev in zato si lahko predstavljamo, kakšen vpliv je ta postopek imel na upnike, katere večinoma predstavljajo banke. Te so sicer dobile od Privilegirane agrarne banke, ki je to sanacijo provedla, za 25% kmečkih terjatev lastne obligacije z dvajsetletnim amortizacijskim rokom in za 50% jamstvo države, toda za pretežen del bank je bil rezultat — kateri pa bi tudi brez teh kreditnih operacij stanja istih dosti ne izpremenil — skoraj popolno uničenje obratnega kapitala.

Sreča rekordnih letin

Poljedelstvo in vlada pa sta mogli zaznamovati nenavadno srečo v tem, da je kmečki zaščiti časovno neposredno sledila rekordna žetev, združena z izredno prodajno konjunkturo. Žetev pšenice leta 1936. je vrgla 2.92 milijonov ton (292.000 vagonov), kar je za zadnjih 25 let največja številka, koruza pa predstavlja za 1936. tudi rekordni iznos od 5.18 milijonov ton (518.000 vagonov). Poljedelska produkcija leta 1936. je dala, če vračunamo 30% povečanje cen živine, deželi 21.9 milijard dinarjev skupnih dohodkov ali 2.7 milijard dinarjev več kakor leta 1935. Ker obeta tudi letošnja letina kar dobre uspehe, zato vlada lahko upa, da je poljedelstvo najhujše že prestalo in da se sedaj lahko posveti ostalim nalogam.

Prihodnja naloga: otvoritev prometnih zvez

To predstavlja v prvi vrsti gradnja prometnih cest in razvoj industrije, kar vse pa je še vedno v zvezi s poljedelstvom, prvič ker je kupna moč kmečkih slojev glavno upanje še mlade, razvijajoče se industrije, drugič pa, ker bo pretežen del poljedelskih pokrajin (posebno južna Srbija in Bosna) šele po izgradnji prometnih cest postal pravi konsument industrijskih proizvo-

dov. Posebne težave ustvarja pri gradnji teh cest neprikladen teren. Poleg vseh teh, narodnemu gospodarstvu in kulturi namenjenih gradbenih del, si je jugoslovanska prometna politika postavila nalogo, da ustvari potom železnic in avtomobilnih cest konkurence zmožen, transportni dohod k Jadranskemu in Sredozemskemu morju za severo-vzhodne in vzhodne sosedo, Madžarsko, Romunijo in Bolgarijo.

Upravičen občutek samozavesti

Pri vsakem koraku v Jugoslaviji se čuti: ta mlada država in njegova vođeča duševna gornja plast ima voljo, da svojo deželo in svoje ljudstvo prepelje ne samo politično, ampak tudi kulturno in gospodarsko iz takozvane „balkanske preteklosti“ v evropsko sedanjost in prihodnost. Šele po generacijah se bo videlo, če se jim to posreči. Skušnjava, da se prehitli naravni, organski razvoj, je veliko večja pri industrijskem udejstvovanju kakor pa pri že od narave konservativnem poljedelstvu. Malo držav ima tako raznovrstne predpogoje za industrijalizacijo kakor Jugoslavija. To velja posebno za v naših časih tako važno vprašanje surovin. Poleg premoga (kamenj, rjavi, lignit) razpolaga dežela z velikimi zalogami železnih metalnih rud, ogromnimi gozdovi, prikladno zemljo za gojitev industrijskih rastlin, medtem ko da živinoreja kožo in volno za domače potrebe. Pomanjkanje kapitala in prometnih zvez je krivo, da je razvoj domače industrije, predelajoče lastno surovinsko bogatstvo, zaostal.

Prehodna konjunktura rud ali načrtno gospodarstvo

Da so bile pri tem delu gospodarske sposobnosti dežele večkrat previsoko ocenjene je sicer razumljivo, toda težje posledice lahko povzročijo napačen račun o konzumni sposobnosti trga. Tudi trgovina z rudarskimi koncesijami je zavzela tak razmah, da so postale te koncesije že kar kavarniški posel. Napačne večje investicije v predelavni industriji pa bi lahko povzročile težke pretresljaje. Dosedanjemu razvoju manjka v glavnem povsod točnega načrta in splošno se precekuje kupna moč od zemlje odvisnega, skromnega kmeta. Če bi n. pr. tekstilna industrija pozabila, da si jugoslovanski kmet večinoma svojih oblačil napravlja sam iz lastnih proizvodov, potem bo doživela marsikatero razočaranje. Kvečjemu 25% nekmečkega ljudstva, ki pa je prisiljeno k skromnemu življenju, ne zadošča za rentabilnost velikih podjetij s prefinimi vzorci in s prevelkimi investicijami. Skrbi te vrste se pojavljajo tudi pri vodilnih krogih jugoslovanske gospodarske politike, ki sicer zagovarjajo potrebo in smiselnost nadaljnje industrijalizacije.

Tako „Frankfurter Zeitung“, ki se peča večkrat in izčrpno z jugoslovanskimi gospodarskimi ter političnimi problemi. Pred kratkim je poslala k nam posebnega gospodarskega referenta, kateri je sicer prepotoval velik del Jugoslavije, dobil in pobral pa večinoma le v Belgradu vse, kar je napisal, ne da bi se poglabil tudi v naše ali pa hrvaške gospodarske probleme. Vseeno je važno dejstvo, kakšno vrednost posveča Nemčija v zadnjem času vsem gospodarskim in tudi političnim vprašanjem naše zemlje.

Štev. 4402/37.

Preložitev letnega sejma

V ponedeljek, 6. septembra 1937. bi se moral vršiti v Kranju letni sejem. Ker se pa tega dne praznuje rojstni dan Nj. Vel. Kralja Petra II. In mora po uredbi o odpiranju in zapiranju trgovskih obratov počivati vse delo, se vrši sejem dan pozneje, to je v torek, dne 7. septembra 1937., na kar se zlasti opozarjajo okoličani in tuji sejmari.

Občina Kranj,
dne 19. avgusta 1937.

PODLISTEK

Marija Bertoč

Marija Bertoč? Kdo je to? Žena, katere ime je šlo v svet 25. julija. Marija Bertoč je delavčeva žena in mati njegovih otrok. Mož ji je nameščen v velikem podjetju, ki ustvarja velike proizvode, sestavljene iz jekla, traverz, plošč in žic, zvezanih med seboj v stavbo, ki tehta 35 tisoč ton. Dober delavec je ta Bertoč, dober za podjetje, za katero dela od zore do mraka. Z nepopisno spretnostjo pri delu, naglico in točnostjo svoje uporabnosti mu je namenil podjetnik, ne samo podjetnik temveč tisti, ki posebej obstoječi red v celi državi, visoko odlikovanje.

Ko pride ta izredno pridni delavec domov, ga čaka, utrujenega in umazanega, družina: žena, otroci. Večer je njegov, ker ga sme preživeti med svojimi, med srci, o katerih ve, da utripljejo zanj nesebično. To je — družina. V ušesih mu rojijo še vedno šumi in ropoti podjetja in tekočega traka med delom, doma mu vrisk otrok odgrinja polagoma mehkejšo glasovo, mehkejšo in slajše vltiske. Žena mu je pripravila večerjo: žličo v skledo in vsi hop po jedi!

In ko so otroci spravljani v posteljicah, ko jih sen odvede v deželo sanj, v katerih ni nobene grde barve, v katerih ni moritve in razdejanja, temveč samo pravljica lepote, dobrote, sreče in miru, pristopi mož k ženi, k Mariji Bertoč, jo potreplje po rami in ji reče: Marija, krstila boš! Sam vodja je zvedel, kako pridno sem pomagal postaviti to težko stvar, pa je naročil, da jo boš ti krstila! Tako hoče počastiti naš vodja delo in delavca.

In res je Marija Bertoč dne 25. julija krstila napravljeno izdelek. Krstila je 35 tisoč ton težko stavbo, plovno palačo, katere boki bodo rezali „naše morje“, na kateri bo mrgoleto ljudi, ki bodo stregli trintrideseterici najtežjih topov, deveterici najtežjih strojnih pušk in štirim bombarderjem, ladjo, ki je danes največja oklopna križarka sveta.

Ker je Marija Bertoč, delavčeva žena, to storila, piše danes svetovno časopisje, ki drži s fašizmom, nacionalizmom in ki pripravlja bedno delavno človeštvo na bodočo vojno, kar najbolj ginljivo, da je „Marija Bertuzzi, žena najbolj pridnega delavca-graditelja te ladje, dne 25. julija 1937. v Trstu, v navzočnosti kralja in kraljice, po osebni odredbi vodje v njeno in njenega moža počastitev, krstila največjo italjansko oklopno križarko „Vittorio Veneto“, ki so jo spustili v morje“.

Marija Bertoč, dandanes Bertuzzi: ali veš, kakšno „čast“ ti je zaupal fašizem? Marija Bertoč: ali vedo tvoji otroci, kakšne namene ima od tebe krščeni „Vittorio Veneto“? Marija Bertoč: Ali ne bo in to prav kmalu vse polno Marij Bertoč, ki bodo objokovale neznano kje in kako umrle svoje otroke?

Počastitev dela! O, Marija Bertoč in vaši možje! Kako grenki bodo sadovi počastitve.

(„Naš kovinar“ Jesenice).

Francoski izvoz železa

Izvozna delavnost francoske železne industrije je bila v prvem polletju leta 1937. mnogo živahnejša kakor v istem razdobju leta 1936. V valjanih proizvodih je izvoz dosegel 575.000 ton nasproti 514.000 tonam leta 1936. Polizdelkov je bilo izvoženih 102.000 ton (leta 1936. 148.000 ton), železa v palicah 237.000 ton (203.000) tračnic 48.000 ton (47.000), žice 63.000 ton (42.000). Izvoz v kolonije je skočil od 104.000 na 131.000 ton, surovega železa pa se je izvozilo 177.000 ton nasproti 74.000 tonam iste dobe leta 1936.

Vse te številke dokazujejo velikanske in pozitivne uspehe francoskega gospodarstva ravno v prvem letu po vpeljavi 40 unega delovnega tedna ter s tem nazorno predstavljajo neupravičenost trditve, da francoska industrija in celokupno gospodarstvo vsled vpeljave tako nepotrebnih socialnih reform propada.

SOKOLSTVO

Skupinski zlet tržiškega okrožja je bil v nedeljo 15. t. m. v Kovorju. Kljub temu, da je celo dopoldne deževalo in je kazalo, da skupinskega zleta ne bo mogoče izvesti, se je zbrala velika sokolska družina. Po oblačnem dopoldnevu se je zjasnilo in nastal je najkrasnejši dan. Ze iz kolodvora v Križah se je razvila mogočna povorka Sokolstva, kateri so se pridružili v Kovorju sokolski odredi iz Tržiča in Podbrezj. Tu je pozdravil zbrano Sokolstvo načelnik tržiške skupine brat Markelj, ki je povdarjal, da je potrebno Sokolstvo tudi na vasi. Razvil se je veličasten sprevod do telovadišča v Zvirčah na čelu s konjenico v narodnih nošah in državnim praporom. Sokolstvo in mnogoštevilno občinstvo je pozdravil župni starešina br. Špicar. Po nagovoru se je izvršil nastop dece, naraščaja in članstva, ki je pokazal vstrajno delo v telovadnicah.

Tekme Sokolske župe Kranj bodo v nedeljo 22. avgusta t. l. v Kranju na letnem telovadišču. Tekme se vrše v okvirju Petrove petletke kakor jo je predvidel župni strokovni odbor. Tekme so javne in vabimo občinstvo k obisku. Vstopnina Din 2.—.

SPORT

Železničar : Kranj 4:1 (1:1)
Nade Kranjcev preteklo nedeljo so se le deloma obnesle. Kljub porazu so namreč belorodeči zaigrali gotovo eno svojih najboljših tekem in če bi ne bilo tistega „če“ v drugi polovici drugega polčasa, tistega pomanjkanja kondicije namreč, vsled česar zlasti napadalna vrsta ni več ganila z mesta, bi bil skorogotovo podsavezni prvak odšel z igrišča z drugačnim rezultatom. Spočetka prevzame inicijativo Železničar in s serijo hitrih napadov stalno ograža domača vrata, dokler vsled napake obrambe ne pade z leve spojke prvi gol za goste. Nato pa se slika obrne. Kranj pritiska vedno huje, spravlja z lepimi kombinacijami nasprotnega vratarja v vedno hujše zadrege, v obrambo se povlači tudi krilska vrsta in za njo še obe spojki. Iz lepega predložka leve spojke na Slokana, pošlje ta preko vratarja v mrežo. Kranjci po izravnanju ne odnehajo in le nepreciznost v streljanju, deloma pa smola sta krivi, da ni prvi polčas končal z visokim plusom domačih. Tri „smrtno-sigurne“ šance so ostale neizrabljene. Prva polovica drugega polčasa je kazala izravnanje igro, potem pa se je

No. 9602/1. Sresko načelstvo v Kranju dne 10. avgusta 1937.

Vsem občinam

Ponovno je na krajevno običajen način razglasiti sledeči

Razglas

Sresko načelstvo v Kranju opozarja vse posestnike orožnih listov, da v smislu § 86 pravilnika o banovinskem proračunu dravske banovine za leto 1937/38 plačajo takso na orožne liste najpozneje do 30. septembra 1937.

Taksa znaša Din 25.— od komada orožja in se plačuje pri sreskem načelstvu v Kranju, v banovinskih koleh.

Proti onemu, kateri bi te takse v določenem roku ne plačal, se bo uvedlo kazensko postopanje v smislu § 99 citiranega pravilnika.

Sreski načelnik:
Lipovšek

vedno očitneje pričela javljati odlična kondicija gostov, dočim je pri domačih popolnoma odnehal trio, ki sploh ni več držal žoge, vsled tega pa je obnemogla tudi obramba in v teku desetih minut so gostje s tremi zgoditki odločili boj zase. Kljub porazu smo lahko zadovoljni. Manjkajočo kondicijo se v štirinajstih dneh, ki nas še ločijo od prvenstva, prav lahko nadoknadi in prepričani smo, da se bo to tudi zgodilo, potem pa smo za prvenstvo dovolj pripravljeni.

Sportni dan S. K. Savice je izredno lepo uspel. Točno ob 10. uri je stekla štafeta. Zmagalo je moštvo S. K. Savice s časom 3.59 in s tem osvojilo pokal g. Križnarja, drugo pa moštvo

S. K. Poljane iz Kranja s časom 4.50,6. Pri teku 1500 m je zmagal Božič Cene (S. K. Poljana) s časom 4.44,6, drugi Berčič Jože (S. K. Savica) 4.45,6, tretji Božič Janez (S. K. Poljana). Nad vse zanimiv je bil tek na 5000 m, kjer je zmagal Kočar Andrej (S. K. Savica), pred še iz štafete utrujenim Benedik Evgenom (S. K. Savica). Pa tudi sicer je Kočarjev čas odličen, saj je tekkel zelo težko in blatno progo v času 18.15,4. Drugi, Benedik Evgen 19.60,4, tretji Krt Ivan (S. K. Poljana). Popoldanska nogometna tekma se je končala s 4:3 (0:2) za Savico. Po poteku bi bolj odgovarjal neodločen rezultat, saj so Kranjčani pokazali zelo lepo igro, le pred golom ni bilo strelca.

Zahvala

Ob nenadomestljivi izgubi naše prelube in srčno dobre gospe

Karle Luznar roj. Sajovic

smo prejeli nebroj dokazov iskrenega sočutja, kar nam lajša našo neizmerno bol.

Vsem, ki so ob teh težkih dnevih sočustvovali z nami in izkazali preblagi pokojnici svojo ljubezen in spoštovanje s položitvijo prekrasnih vencev in šopkov na njeno smrtno posteljo, izrekamo svojo najtoplejšo zahvalo, prav posebno še preč. g. konzist. svetniku Ignaciju Zupancu za spremstvo, društvom Gasilski četi, Narodni čitalnici, Zadrugi Narodnega doma, Sokolski župi in Sokolskemu društvu v Kranju, Gasilski četi in soseskinemu odboru na Primskovem, Učiteljskemu društvu v Kranju in vsem ostalim društvom in vsem prijateljem in znancem, ki so predrago pokojnico spremili do njenega poslednjega doma.

Vsem, prav vsem najiskrenejša hvala.

V Kranju, dne 18. avgusta 1937.

Potrni ostali

PROSTOV. GASILSKA IN REŠEVALNA ČETA STRAŽIŠČE

1902—1937

PRIREDI V ZVEZI S

PROSLAVO 35-LETNICE OBSTOJA

V NEDELJO, DNE 22. AVGUSTA 1937
OB 2. URI POPOLDNE, NA PANTAH

VELIKO

TOMBOLO

GLAVNI DOBITKI:

1. kompletna spalna oprava, 2. moško kolo, 3. žensko kolo, 4. servis iz porcelana, 5. kuhinjska posoda, 6. otroški voziček. — Poleg teh še preko 500 raznih dobitkov.

TABLICE PO DIN 2'—

PO TOMBOLI SE VRŠI

VESELICA S PLESOM

pri kateri sodeluje prvovrstna godba na pihala

Vas vljudno vabi

ODBOR

V slučaju slabega vremena se vrši 29. avgusta z istim sporedom

MALI OGLASI

Vsaka beseda Din 1'—; Iskanje služb in mali oglasi soc. značaja vsaka beseda 50 para; prve tri besede debeleje tiskane. Uprava „Sobote“ Kranj, Bleiweisova 7

Stalne dopisnice

iščemo po vseh krajih kranjske okolice in po vseh večjih gorenjskih vaseh, trgih in mestih. Predpogoj: objektivnost, nestranskarstvo in v glavnem čuti za socialne potrebe ljudstva. Ponudbe s pogoji, zahtevki in priložili pošiljnih ljudi na upravo „Sobote“, Kranj, Bleiweisova 7.

Kupujem steklenice,

rabljene, od črnih in podobne vseh vrst velikosti. Ponudbe na upravo pod „Steklenice“.

Trgovski pomočnik,

mešane stroke, išče s 1. septembrom stalne službe. Dopise pod „Veslen“ na upravo lista

Pošteno dekle,

mlado, pridno, začelnico se sprejme za navadna tovarniška dela. Ponudbe na upravo pod „Zanesljiva“.

Trgovska pomočnica,

izučena v trgovini z mešanim blagom, stara 19 let, sposobna vseh trgovskih opravil, išče primerne nastavitve. Cenj. dopise pod „Nastop takoj“ na upravo lista.

Prodajam

hranilno knjžico Hren. in posoj. v Komendi glasečo se na 22.000.— dinarjev. Ponudbe pod „Gotovina“ na upravo lista.

Prazne kante

kupujem stalno; vsebina 5—25 kg. Na upravo pod „Dobro ohranjene“.

Čisto stanovanje,

soba, kabinet, kop-linca in malo vrta iščem za takoj. Ponudbe pod „Stelno“ na upravo lista.

Stanovanje

dveh sob s pritliklami, zračno in mirno, iščem za čimprej. Ponudbe na upravo pod „Blizu“.

Prodajam

hranilne knjžice Kmečke hran. in posojilnice Radovljica (Din 20.000.—), Mesne hranilnice Radovljica (Din 18.000.—) in Hran. in posoj. na Jesenicah (Din 120.000.—). Ponudbe z naznako ponujene vsote na upravo pod „Gotovina“.

Inserirajte v „SOBOTI“!

Zveza gospodarskih zadrug za Jugoslavijo

privedi v nedeljo, dne 22. avgusta t. l. ob 9. uri dop. v prostorih restavracije „Semen“ v Kranju informativno

zadružno zborovanje

v svrhu ustanovitve Delavsko-kmečke zadruge v Kranju

Program zborovanja:

1. O zadružništvu
2. Krajevne potrebe
3. Pravila, debata
4. volitev pripravljalnega odbora

Skupno delo! Skupno gospodarstvo! Skupni domovi!

V zadrugi je moč!

STEKLARNA

COLNAR KRANJ

ŠIPE, OGLEDALA,
PORCELAN ČEŠKI
„FRUTA“ KAKOR
DRUGE VRSTE

Kozarce za vlaganje najcenejše Gostilničarji imajo pri steklenini znaten popust!

Tiskarna

„Sava“ d. d. Kranj

Knjigarna - Knjigovoznica
Izdelava štampiljk

Šolski zvezki stalno na zalogi

Sprejemanje

pregorelih žarnic

v zamenjavo oziroma v popravilo, za celo Gorenjsko edino pri

Franjo Nadižar
Kranj, Prešernova ul. 18

D. K. W. motorji
Šivalni stroji **Kolesa**
vsi rezervni deli
Prodaja tudi na obroke Ogled neobvezen
Na zalogi samo izdelki prvovrstnih svetovnih znamk
ŠIMUNAC ZLATKO
NASPROTI SLAŠČIČARNE BUČAR
iščem zastopnike za celo Gorenjsko

„IDES“ TVORNICA ČRNILA IN KEMIČNIH IZDELKOV **KRANJ**
Kupujte „REKORD“ krema za čevlje, ki konservira usnje in daje krasen sijaj!
Stalno na zalogi: Glicerin Šelak ABTN
Boraks Solna kislina
Gumi arabikum Parafin
Grški terpentini Nafta itd.